

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Aggusstip 16-at 2022

UKA2022/36

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Atorfimmi peqquserlunnerup akiornissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut Kalaallit Nunaata ilanngunneqarnissaanik matumalu aalajangiiffigisassatut siunnersuutip akuerineqarnerata kingunitsianngua tamatuma sulissutigineqalernissaa aallartinneqaqqullugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

Tunggavilersuut

Aatsitassarsiornermi, sanaartugassanut angisuuni, erngup nukiliorfissualiornissani suliniutinut, aamma mingutsitsinngitsumik nukissiuuteqalernissamut pilersaarutinut nutaanut isummersortariaqarnerput alliaartortillugu, ataqatigiimmik aaqqissuussinitta innuttaasunut paasiumartuunissanut attassinissamut piorsaanissamullu akisussaaffeqarnerput alliaartorpoq –aamma peqquserluuteqartarnerup pinaveersaartinneqarnera eqqarsaatigalugu.

Peqquserluuteqarnerup inuiaqatigiit patajaattumik ingerlanneqarneranut aamma isumannaatsumik ingerlanerannut annertuumik kingunerluuteqarsinnaavoq, inuit tamat oqartussaaqataanerannut ingerlatsiviinik naleqartitanillu, ileqqorissaarnikkut naleqartitanik aamma

naapertuilluarnermut innarliinermigut, taamaalilluni piujuartitsisumik siunertaqarluni ineriartortitsinnaanissaagaluq uloriarnartorsiortilerlugu.

Atorfimmi ileqqorlunnermut akiuineq inuiaat inuit inatsisitigut illersugaanerannik pingaartitsisut nutaaliaasut sananeqaataasa pingaarnerusut ilagaat, pingaartumillu aatsitassarsiornermut nunarsuaq tamakkerlugu innuttanut paasiuminaatsuusinnaasunut ersertuaatsuumik ingerlatsinissamut attuumassuteqarluni.

Atorfimmi ileqqorlunnerup akiorneqarnera piviusumik timitaliiffigineqaqqullugu atorfirmi ileqqorlunnerup akiornissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat sakkuuvoq nunat ilannguffigisinnaasaasa ilaat. Kalaallit Nunaat isumaqatigiissummut suli akuersinikuunngilaq, naak 2006-imi isumaqatigiissut Danmarkip atortussanngortikkaluaraa. Tassami taamatut atortussanngortitsisoqarpoq Kalaallit Nunaat Savalimmiullu nunatut ilaatinngit.

Isumaqatigiissutip siunertaa tassaavoq:

- Peqquserluttarneq akiorniarlugu pinaveersaartinniarlugulu suliniutinik angusaqarfiunersumik siuarsaanissaq nukittorsaanissarlu,
- Nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnerup teknikkikkullu ikioqatigiinnerup siuarsarnissaa, oqilisarnissaa aamma ikorfartornissaa,
- namminiussutsip akisussaassuseqarnerup aamma pisortani ingerlatsiluarnerp siuarsarnissaat.

Atorfimmi ileqqorlunnerup akiornissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaat pillugu § 37 naapertorlugu apeqquummut nr. 2012-277- imut akissumminni Naalakkersuisut ima allapput:

“Atorfimmi ileqqorlunnerup pinaveersaarnissaanik akiorneqarnissaanillu siuarsagaqarnissamik nukittorsaarnissamillu, ilanngullugulu tamatumani nunani tamalaani suleqatigiinnissamik siuarsaanissamik FN-ip atorfimmi ileqqorlunnermut isumaqatigiissutaa siunertaqarpoq. Pinerluttulerinermi inatsiseqarfiusumi naalagaaffiit arlallit akornanni sakkut annertunerpaat ilagaat. Isumaqatigiissut kapitalinik arfineq-pingasunik immikkoortoqarpoq. Kapitali I-mi (artikel 1-4) isumaqatigiissutip siunertaa atugaaffialu nalunaarsugaapput, soorlulusooq isumaqatigiissummi qitiusutut oqaatsit atorneqartut nassuiarneqarlutik. Kapitalini II-mi aamma III-mi (artikel 5-42) naalagaaffiusumi iliuuserisassaasut pillugit aalajangersakkat ipput. Kapitali IV (artikel 43-50) nunani tamalaani suleqatigiinneq pillugu aalajangersakkanik imaqarpoq. Kapitali V (artikel 51-59) pisuussutaasut uterteqqinnissaat pillugit aalajangersakkat ipput, Kapitali VI (artikel 60-62) teknikkikkut ikiuutissat paasissutissanillu paarlaateqatigiittarnerit pillugit aalajangersakkanik imaqarluni. Kapitali VII (artikel 63-64)-imi atuutsitsilernermit ingerlatsissutit pillugit aalajangersakkat ipput. Kapitali VIII (artikel 65-71)-miipput atuutsitsilerneq, nangaassuteqarsinnaaneq il.il. pillugitinaarutaasunik aalajangersakkat arlallit ipput.”

Inuit Ataqaatigiit isumaqarpugut inuutissarsiutitigut ineriartortitsinitsinni sapinngisamik isertuaatsuunissaq nunatta qulakkeerniartariaqaraa. Atorfimmi ileqqorlunnerup akiornissaanut isumaqatigiissummik akuersineq eqqortup tungaanut pitsaffaarimmik alloriarnerussaaq. Taamaamat siunnersuut manna saqqummiuppara neriullunga partiit Inatsisartuni sinniisuutitaqartut sinnerisa ilassilluarniarumaaraat.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Taamatut iluseqarluni siunnersuut akuerineqassappat pisortani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu tamanna erninnaartumik kinguneqassaaq. Siullermik killilimmik suliassamut piareersaaneq naammassiniartariaqassaaq. Taamaasiortoqartariaqassaaq Inatsisartut

aalajangiussaannik timitaliiniarnermi Naalakkersuisuni ilaasortaq danskit naalakkersuisuinut sulissuteqartussa qiffartuunneqarsinnaaqqullugu. Missingerneqarpoq suliaq tamanna AC-fuldmægtigip ataatsip ukioq kaajallallugu 1/4-ianik naleqassasoq.

Inatsisiliornerup ingerlaqqinnerani tamakkiisumik qulaajarneqassaaq atorfimmi ileqqorlunnerup akiornissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut Nunatta ilanngutitaanera ataatsimut isigalugu qanoq nassataqassanersoq. Taamaattoq atorfimmi ileqqorlunnerup akiornissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaata Nunatsinnut atuuttussanngortinneqarneratigut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu naammattusaakkanik kingunerisassanik tunngavissiisumik missiliuussinermik siunnersuummut matumunnga akissuteqaammut ilanngussassamik saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut inanqassapput.

Namminersorluni inuussutissarsiuteqarnermut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Namminersorlutik inuussutissarsiortunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqasangilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Innuttaasunut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqasangilaq.